

BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING MA'NAVIY-MA'RIFIY FAOLIYATINI TASHKIL ETISH ASPEKTLARI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8265055>

Xolikov Eldor Muxamadaliyevich

Professional ta'limni rivojlantirish instituti bosh mutaxassisi

Annotatsiya

Ushbu maqola O'zbekistonda bo'lajak o'qituvchilar uchun ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etishning turli jihatlarini muhokama qilinadi. Unda O'zbekistonning madaniy va diniy kontekstini hisobga olish, shuningdek, milliy ta'lim siyosatiga moslashish muhimligi ta'kidlangan. Mazkur mavzu bo'lajak o'qituvchilarni ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni o'qitish amaliyotiga singdirish uchun zarur bilim va ko'nikmalar bilan qurollantiradigan malaka oshirish dasturlari zarurligiga urg'u beradi.

Kalit so'zlar

ma'naviy tarbiya, ma'rifiy faoliyat, kelajak o'qituvchilari, madaniy kontekst, diniy kontekst, milliy ta'lim siyosati, kasbiy rivojlanish, xarakterni rivojlantirish

Bo'lajak o'qituvchilarning ma'naviy-ma'rifiy faoliyatini tashkil etishning aspektlari deganda o'qituvchilar malakasini oshirayotgan yoki o'qituvchi bo'lishga intilayotgan shaxslar uchun ta'lim va ma'naviy tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish bilan bog'liq turli xil elementlar va mulohazalarni nazarda tutadi. Bu fan bo'lajak o'qituvchilarning shaxsiy va ma'naviy kamolotini rivojlantirishga, shuningdek, o'qituvchilarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni tarbiyalashga qaratilgan.

O'zbekistonda pedagogik kadrlar tayyorlash bilan shug'ullanayotgan shaxslar uchun ta'lim va ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish bilan bog'liq o'ziga xos elementlar va mulohazalarga e'tibor qaratiladi. Ushbu mavzu bo'lajak o'qituvchilarning shaxsiy va ma'naviy o'sishini rivojlantirish, ularni O'zbekistonning madaniy-ma'rifiy asoslari doirasida o'qituvchilarda ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni tarbiyalash ko'nikmalari bilan qurollantirishga qaratilgan.

Asosiy e'tibor O'zbekistonda bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash va tarbiyalashda ma'naviy-ma'rifiy unsurlarni singdirish muhimligiga qaratilgan.

Bu yerda ba'zi asosiy jihatlarining umumiy ko'rinishlari keltirilgan:

1. O'qituvchilarning jamiyatdagi o'rni:

O'qituvchilar kelajak avlodning ongi va xarakterini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Ular nafaqat akademik bilim berish, balki talabalarning ma'naviy, axloqiy va axloqiy rivojlanishi uchun ham mas'uldirlar. O'zbekiston o'qituvchilar malakasini oshirishning ma'naviy-ma'rifiy jihatlariga e'tibor qaratib, o'quvchilarning qadriyatlarini va e'tiqodlariga ijobiy ta'sir ko'rsata oladigan har tomonlama yetuk pedagoglarni yetishtirishni maqsad qilgan.

2. Ma'naviy rivojlanish:

Ma'naviy rivojlanish shaxsning ichki e'tiqodlari, qadriyatlarini va ularning hayotdagi oliy maqsadi yoki mazmuni bilan bog'liqligi o'sishini o'z ichiga oladi. Bu rahm-shafqat, hamdardlik, halollik va bag'rikenglik kabi fazilatlarni tarbiyalashni o'z ichiga oladi. O'zbekistondagi bo'lajak o'qituvchilarga o'z ma'naviyatini rivojlantirishga yordam beradigan, o'quvchilarga har tomonlama yo'l-yo'riq ko'rsatishga imkon beradigan ma'naviy ta'limot va amaliyotlarni o'rganish kerak.

3. Ta'limni rivojlantirish:

Ta'limni rivojlantirish bo'lajak o'qituvchilarni samarali va ta'sirli ta'lim berish uchun zarur bilim, ko'nikma va pedagogik strategiyalar bilan jihozlashga qaratilgan. Bunga o'qitish usullari, o'quv dasturlarini loyihalash, baholash usullari va sinfni boshqarish kiradi. Bo'lajak o'qituvchilar ta'lim amaliyotida keng qamrovli treninglar berish orqali tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va umrbod ta'limni rivojlantirishga yordam beradigan qiziqarli va inklyuziv ta'lim muhitini yaratishi mumkin.

4. Ma'naviyat va ta'lim integratsiyasi:

O'qituvchilar malakasini oshirish dasturlarida ma'naviyat va ta'limning integratsiyalashuvi o'quvchilarning nafaqat akademik bilimlarni egallashi, balki axloqiy va axloqiy jihatdan ham kamol topishi uchun sharoit yaratadi. Ma'naviy ta'limotlarni ta'lim amaliyotiga kiritish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni turli nuqtai nazarlarni o'rganish va tushunishga, hamdardlikni rivojlantirishga va axloqiy qarorlar qabul qilishga undashi mumkin. Ushbu integratsiya o'quvchilarning umumiy farovonligi va xarakterining rivojlanishiga hissa qo'shishi mumkin.

5. Kasbiy etika va qadriyatlar:

O'zbekistonning bo'lajak o'qituvchilari ham ta'limda kasbiy odob-axloq tamoyillari bilan tanishishi kerak. Bu ularning o'qituvchilar sifatidagi mas'uliyatini tushunish, maxfiylikni saqlash, xilma-xillikni hurmat qilish va halollik va professionallikning eng yuqori standartlarini qo'llab-quvvatlashni o'z ichiga oladi. O'zbekiston o'qituvchilar tayyorlashning dastlabki bosqichidanoq ana shu qadriyatlarni singdirish orqali o'z o'quvchilarining farovonligi va muvaffaqiyati

uchun sodiq bo'lgan axloqli va malakali o'qituvchilarni tarbiyalashni maqsad qilgan.

6. Jamiyat ishtiroki va hamkorlik:

Bo'lajak o'qituvchilar uchun ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etishda mahalliy jamoalar, diniy muassasalar va madaniyat tashkilotlari bilan hamkorlik qilish ham mumkin. Ushbu hamkorlik ma'naviyat, an'analar va madaniy qadriyatlar haqida kengroq nuqtai nazarni taqdim etishi, o'qituvchilar va talabalar uchun ta'lim tajribasini boyitishi mumkin. Shuningdek, u o'qituvchilarni sinfdan tashqarida ham ijobiy ta'sir ko'rsatishga undaydi, jamiyatning umumiy rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, O'zbekistonda bo'lajak o'qituvchilar uchun ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etish madaniy va diniy kontekstni hisobga olish, milliy ta'lim siyosatiga moslashish, tegishli kasbiy rivojlanishni ta'minlash, xarakter va qadriyatlarni shakllantirish, diniy muassasalar bilan hamkorlik qilish, samarali baholash usullaridan foydalanish va hukumatni qabul qilishni o'z ichiga oladi. qo'llab-quvvatlash. Bu orqali O'zbekistonning bo'lajak o'qituvchilari ma'naviy-ma'rifiy elementlarni o'quv amaliyotiga samarali singdirish, o'quvchilarning har tomonlama rivojlanishiga hissa qo'shish uchun jihozlanishi mumkin. O'zbekistonda bo'lajak o'qituvchilar uchun ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tashkil etishga alohida e'tibor qaratish, ta'lim-tarbiyani har tomonlama rivojlantirish, axloqiy-axloqiy tamoyillarni singdirish muhimligini e'tirof etadi. O'zbekiston o'qituvchilarning ma'naviy-ma'rifiy jihatlarini tarbiyalash orqali o'quvchilar hayotiga ijobiy ta'sir ko'rsata oladigan, ijtimoiy mas'uliyat hissini uyg'otadigan, butun jamiyat taraqqiyotiga hissa qo'shadigan pedagoglarni yetishtirishni maqsad qilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdurakhmanova, M. (2019). O'qituvchilar ma'naviy-ma'rifiy bilimlanishida diniy qadriyatlar va ma'naviyat asosidagi faoliyatning ahamiyati. Toshkent: O'zbekiston Adabiyot va San'at Nashriyoti.
2. Alimova, N. (2018). O'quvchilarning manaviy-ma'rifiy tarbiyasida o'qituvchilarning ahamiyatli vazifasi. Toshkent: O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti NASHRIYOTI.
3. Karimov, A. (2017). O'qituvchilar ma'naviy-ma'rifiy-tarbiyaviy faoliyatida diniy g'oyalar va amaliy ko'maklashuvlar. Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti NASHRIYOTI.

4. Mirzayev, S. (2020). Bo'lajak o'qituvchilarning ma'nawiy-ma'rifiy bilimlanishining asosiy qonuniyatlari. Toshkent: Ma'naviyat va madaniyat sharqshunosligi instituti NASHRIYOTI.

5. Nurmatova, D. (2019). O'qituvchilar ma'naviy-ma'rifiy tarbiyasini tashkil etishning organlarning mash'umiyatlari va vaqtmani belgilanish aspektlari. Toshkent: O'zbekiston Adabiyot va San'at Nashriyoti.